

Министерство образования Республики Беларусь

Учреждение образования
«Белорусский государственный педагогический университет
имени Максима Танка»

СТУДЕНЧЕСКАЯ НАУКА— ИННОВАЦИОННЫЙ ПОТЕНЦИАЛ БУДУЩЕГО

*Материалы Республиканской студенческой
научно-практической конференции*

г. Минск, 26-28 апреля 2016 г.

Минск 2016

УДК 001-057.876

ББК 72

С88

Печатается по решению редакционно-издательского совета БГПУ

Редколлегия:

доктор педагогических наук, профессор *А. В. Торхова*;
доктор физико-математических наук, профессор *В. Р. Соболев*;
доктор психологических наук, доцент *А. П. Лобанов*;
кандидат исторических наук, доцент *П. А. Матюш*;
кандидат педагогических наук, доцент *А. А. Корзюк*.

Рецензенты:

кандидат филологических наук, доцент *Л. А. Бессонова*;
кандидат химических наук, доцент *Т. А. Бонина*;
кандидат физико-математических наук, доцент *С. И. Василец*;
кандидат педагогических наук, доцент *Л. Н. Тимашкова*;
кандидат психологических наук, доцент *Н. Л. Пузыревич*.

Студенческая наука – инновационный потенциал будущего:
С88 материалы Респ. студ. науч.-практ. конф., г. Минск, 26–28 апреля
2016 г. / Бел. гос. пед. ун-т им. М. Танка; редкол. А. В. Торхова
[и др.]. – Минск : БГПУ, 2016. – 305 с.

ISBN

В сборнике представлены материалы исследований студентов высших учебных заведений Республики Беларусь, посвященные проблемам педагогических, психологических, гуманитарных, физико-математических и естественнонаучных дисциплин.

Адресуется преподавателям, магистрантам и студентам вузов.

УДК 001-057.876

ББК 72

ISBN

© БГПУ, 2016

2. Павлов, С. Н. Управление информацией и общественными связями для создания эффективного имиджа вуза / С. Н. Павлов // Научная электронная библиотека [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.monographies.ru/ru/book/section?id=4279>. – Дата доступа : 07.03.2016.
3. Фимина, М. А. Имидж вуза как составляющая системы образования [Текст] // Актуальные задачи педагогики: материалы междунар. науч. конф. (г. Чита, декабрь 2011 г.) [Электронный ресурс]. – Чита: Издательство Молодой ученый, 2011. – С. 68-72. – Режим доступа : <http://www.moluch.ru/conf/ped/archive/20/1303/>. – Дата доступа : 07.03.2016.

Аграрнае пытанне ў праграмах і дзейнасці палітычных партый у Беларусі ў пач. XX ст.: гістарыяграфія праблемы

Н.С. Іванюк, магістрант, БГПУ

Навуковы кіраўнік – М.М. Забайскі, д-р гістар.наук, прафесар

У пачатку XX ст. склаліся аб'ектыўныя і суб'ектыўныя перадумовы, якія з'яўляліся трывалым падмуркам і абумовілі развіццё палітычнага руху беларусаў на шляху да набыцця ўласнай дзяржаўнасці. Аграрнае і нацыянальнае пытанні былі ў цэнтры ўвагі палітычных партый і грамадскіх арганізацый.

Мэтай артыкула з'яўляецца вызначэнне месца аграрнага пытання ў праграмах і дзейнасці палітычных партый у Віленскай, Віцебскай, Гродзенскай, Магілёўскай і Мінскай губернях у канцы XIX ст. – 1914 г. у працах даследчыкаў.

Першыя навуковыя даследаванні па акрэсленай тэматыцы ў Беларусі звязаны з працамі М. В. Доўнар-Запольскага, А. Цвікевіча, У. І. Пічэты, якія публікаваліся ў 20-30 гг. XX ст.

У пасляваенны час аграрнай гісторыі былі прысвечаны працы В. У. Чапко, М. М. Улашчыка, Е. П. Лук'янава. Але сярод усіх напрацовак гэтага перыяду неабходна вылучыць манаграфію К.І. Шабуні, у якой на аснове шырокага кола крыніц паказаны адносіны палітычных партый да аграрнага пытання [1].

Адносіны сялянства да аграрнай палітыкі царызму знайшлі адлюстраванне ў працы Л.П. Ліпінскага [2].

У 80-я гг. публікуюцца даследаванні расійскіх гісторыкаў В. Н. Гінева, Л.М. Спірына, В.Г. Цюкаўкіна, Э.М. Шчагіна, К.Ф. Шацілы

і У. Шэлахаева, у якіх была адзначана тэма эвалюцыі расійскіх буржуазных і дробнабуржуазных партый, выпрацоўкі іх праграмных патрабаванняў.

Савецкая гістарычная навука сутнасць аграрнага пытання ў грамадска-палітычным жыцці Беларусі ў пачатку XX ст. атаясамлівала са змаганнем сялянства за знішчэнне памешчыцкага землеўладання пад кіраўніцтвам РСДРП. Зыходзячы з марксісцка-ленінскай метадалогіі даследчыкі мусілі даваць толькі адмоўную ацэнку дзейнасці ўсіх астатніх палітычных партый. Змест партыйных аграрных палажэнняў, барацьба вакол гэтага пытання ў перыядычным друку у часы выбарчых кампаній у Думу заставаліся па-за ўвагай даследчыкаў і, адпаведна, чытачоў.

Сітуацыя карэнным чынам змянілася з пачатку 90-х гг. XX ст., калі гісторыкі звярнуліся да даследавання праграм і дзейнасці палітычных партый, сацыяльна-эканамічных аспектаў у беларускай вёсцы.

Вялікі ўклад у распрацоўку тэм, звязаных з абвастрэннем аграрнага пытання ў канцы XIX – пачатку XX ст., пачаткам агітацыйнай дзейнасці рэвалюцыйных арганізацый – РСДРП, Бунда, ПСР, БСГ у вёсцы ўнёс М. В. Біч [3].

У манаграфіі П.І. Брыгадзіна аналізуецца думская тактыка партыі эсэраў у Беларусі ў 1906 – 1917 гг. [4].

Першым даследаваннем польскага руху на беларускіх і літоўскіх землях у перыяд 1864 – 1917 гг. стала кніга А.Ф. Смалянчука “Палякі Беларусі і Літвы ў рэвалюцыі 1905 – 1907 гг.” [5]. Аўтар падрабязна спыняецца на этнакультурнай адметнасці літоўскіх і беларускіх палякаў, што знайшло адлюстраванне ў краёвай плыні: аналізуе дзейнасць краёўцаў у Думе, перыядычным друку, іх стаўленне да аграрнага пытання.

Манаграфія М.М. Забаўскага прысвечана грамадска-палітычнай барацьбе ў Беларусі ў перыяд выбараў і дзейнасці Расійскай Дзяржаўнай думы I – IV скліканняў [6]. Значная ўвага надаецца палітычнай актыўнасці беларускага сялянства, яго стаўлення да думскіх дэбатаў па аграрнаму пытання.

Сутнасць аграрнага пытання ў грамадска-палітычным жыцці Беларусі ў перыяд дзейнасці I Расійскай Дзяржаўнай думы даследуе У.С. Пуцік [7]. Спецыфіку удзелу агульнарасійскіх ліберальных партый у грамадска-палітычным жыцці Беларусі ў пачатку XX ст., іх стаўленне да аграрнага пытання ў цэлым у шматлікіх публікацыях разглядае Дз. С. Лаўрыновіч [8].

Пералічаныя працы даюць падставы сцвярджаць, што гісторыя грамадска-палітычнага жыцця ў Беларусі вакол аграрнага пытання ў вызначаным храналагічным перыядзе даследавана даволі грунтоўна. У меншай ступені гэта тычыцца сацыяльна-культурных аспектаў жыцця беларускай вёскі. Але гэту нішу айчыннай гістарыяграфіі запаўняюць манаграфіі А.Г. Каханойскага і С.М. Токця.

Найбольш агульным пытаннем для насельніцтва беларуска-літоўскіх губерняў у пачатку XX ст. было пытанне нацыянальна-дзяржаўнага ўладкавання, а не класавага антаганізму.

Літаратура

1. Шабуня, К.И. Аграрный вопрос и крестьянское движение в Белоруссии в революции 1905-1907 гг. / К.И. Шабуня. – Минск: МВСС и ЦО БССР, 1962. – 436 с.
2. Липинский, Л.П. Столыпинская аграрная реформа в Белоруссии / Л.П. Липинский. – Минск: Изд. БГУ, 1978. – 223 с.
3. Біч, М.В. Беларускае адраджэнне ў XIX – пачатку XX ст.: Гістарычныя асаблівасці, узаемаадносіны з іншымі народамі / М.В. Біч. – Мінск: Навука і тэхніка, 1993. – 29 с.
4. Бригадин, П.И. Эсеры в Беларуси (конец XIX в. – февр. 1917 г.) / П.И. Бригадин. – Минск: Згода, 1994. – 152 с.
5. Смалянчук, А.Ф. Палякі Беларусі і Літвы ў рэвалюцыі 1905 – 1907 гг. / А.Ф. Смалянчук. – Гародня: Ратуша, 2000. – 204 с.
6. Забаўскі, М.М. Расійская Дзяржаўная дума ў лёсах Беларусі (1906 – 1917 гг.): манаграфія / М.М. Забаўскі. – Мінск: Беларус. дзярж. пед. ун-т ім. М. Танка, 2008. – 267 с.
7. Пуцік, У.С. Утварэнне землеўладкавальных камісій як пачатак зрухаў ва ўкараненні стальпінскай аграрнай рэформы на Беларусі/ У.С. Пуцік // Весці БДПУ. Сер. 2. – 2010. – №4. – С. 16 – 20.
8. Лавринович, Д.С. Деятельность общероссийских либеральных партий на территории Беларуси (1905 – 1918 гг.) / Д.С. Лавринович. – Могилёв: Могил. гос. ун-т им. А.А. Кулешова, 2015. – 328 с.